

TADEUSZ PARTYKA, MARIA SZAJEWSKA-URBANIEC, BOHDAN SZYMAŃSKI

Rozwój ustawodawstwa leśnego w Polsce, w latach 1918—1939

Развитие лесного законодательства в Польше в 1918—1939 годах

Development of forest legislation in Poland in the years 1918—1939

WSTĘP

Po odzyskaniu w 1918 r. nieopdległości na terenie naszego kraju obowiązywało wiele przepisów państw zaborczych (3, 5, 7a, b), odnoszących się w zasadzie do lasów nie stanowiących własności państwa, w tym:

a) na obszarze byłego zaboru rosyjskiego — ustawa z 1888 r. o ochronie lasów, wprowadzona na terenie b. Królestwa Polskiego w 1898 r. i na tym terenie również rozporządzenie z 1875 r. o użytkowaniu lasów obciążonych służebnościami włościańskimi;

b) na obszarze byłego zaboru pruskiego — ustawy: z 1875 r. o lasach ochronnych i spółkach leśnych; z 1878 r. — o defraudacjach leśnych oraz z 1880 r. — o policji polnej i leśnej. Dla Górnego Śląska obowiązywały również odpowiednie przepisy zawarte w Konwencji Polsko-Niemieckiej (3);

c) na obszarze byłego zaboru austriackiego — kompleksowa ustawa lasowa z 1852 r. (4) i późniejsze ustawy uzupełniające, np. z 1904 r.: o zalesieniach ochronnych oraz lasowo-wodne; odrębne regulacje wydane dla niektórych obszarów, np. Śląska Cieszyńskiego oraz Spiszu i Orawy (3, 7a, b).

Wymienione przykładowo przepisy, jak również wiele innych, dotyczących np. serwitutów (7a), można podzielić na 2 grupy:

- 1) mające na celu głównie ochronę lasów prywatnych przed zniszczeniem, m.in. ze względów przyrodniczych, np. w górach oraz
- 2) mające na celu ochronę własności leśnej przed kradzieżami, defraudacjami itp.

Przepisy te były uchylane, w całości lub częściowo, w miarę opracowywania nowych aktów prawnych, dostosowanych do warunków Polski. Ze względu na zróżnicowaną strukturę własności w naszym kraju, w dalszych rozważaniach rozpatrywano odrębnie problemy zagospodarowania

lasów niepaństwowych i państwowych oraz integralnie ustawodawstwo dotyczące ochrony lasów i własności leśnej.

Nie uwzględniono w tym opracowaniu aktów prawnych dotyczących upaństwowienia lasów, reformy rolnej oraz innych zagadnień polityki leśnej (tzw. daniny lasowej, likwidacji serwitutów i in.). Były to problemy wówczas istotne i wzbudzające emocje (2, 5, 7b, 8a), ale nie znajdujące dostatecznego odbicia w aktach prawnych lub w ich realizacji. Szczególną uwagę poświęcono organizacji lasów państwowych.

Uwzględniono jedynie akty prawne wyższej rangi, a więc ustawy, dekryty i rozporządzenia Prezydenta RP (które równały się wówczas dekretom), a sporadycznie — również inne.

ZAGOSPODAROWANIE LASÓW NIEPAŃSTWOWYCH

Ustawy i przepisy z okresu zaborów normowały zagospodarowanie lasów niepaństwowych do 1 lipca 1927 r. — całkowicie, a po tym terminie — częściowo. W tym dniu weszło w życie, jednolite dla całego państwa (z wyjątkiem woj. śląskiego), rozporządzenie Prezydenta RP o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności państwa (16), zmienione następnie w 1927 i 1928 r., które jednak w znowelizowanej formie (6) zachowało w mocy część dawnych przepisów dla poszczególnych obszarów kraju.

Rozporządzenie z 1927 r. składało się z kilku części zatytułowanych: o zagospodarowaniu lasów, o lasach ochronnych, o właściwości władz, o postępowaniu, przepisy karne oraz przepisy przejściowe i końcowe. Z postanowień rozporządzenia wynikało, że wszystkie grunty leśne powinny być utrzymane pod uprawą leśną. Zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania (art. 2—4) mogły być dokonane jedynie w lasach nie uznanych za ochronne, na podstawie zezwolenia właściwej władzy (wojewody), w następujących przypadkach: 1) jeżeli przez dokonanie zmiany nastąpi korzystniejsze wykorzystanie gruntu; 2) po upływie 3 lat od zalesienia innych użytków co najmniej o takim samym obszarze, jaki ma być wyłączony z uprawy leśnej, z zastrzeżeniem dobrego stanu nowo powstałych upraw; 3) przy regulowaniu ustroju rolnego, a mianowicie: scalaniu gruntów, likwidacji służebności, parcelacji dla osadnictwa, oraz 4) jeżeli dokonanie takich zmian leży w interesie publicznym.

Ważnymi postanowieniami tego aktu prawnego były założenia, że wszystkie grunty leśne pozbawione drzewostanów winny być ponownie zalesione (art. 5—7), oraz że wszystkie lasy powinny być zagospodarowane według planów urządzania gospodarstwa leśnego z uwzględnieniem zasady trwałości użytkowania (art. 8). W lasach zajmujących małą powierzchnię, od 30 do 100 ha, plan urządzania mógł być zastąpiony programem gospodarczym (art. 9). Rozporządzenie wprowadziło nową kategorię lasów ochronnych (art. 19—23), które: a) zabezpieczają grunty przed zmywaniem i wyjąławianiem, powstrzymują usuwanie się ziemi lub kamieni, b) zapobiegają tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu się skał i zsuwaniu się lawin oraz c) przeciwdziałają powstawaniu lub rozszerzaniu się piasków lotnych lub parowów. Do lasów ochronnych zaliczono

również lasy o specjalnym znaczeniu dla obrony państwa oraz o charakterze przyrodniczo-naukowym.)

Rozporządzenie nie przewiduje dla lasów ochronnych szczególnego sposobu zagospodarowania. Władza może jedynie z przytoczonych powodów zabronić użytkowania zrębami zupełnymi, karczowania pni i korzeni, wypasu inwentarza, zbierania ściółki lub innego użytkowania o charakterze szkodliwym. Termin zalesienia, który wynosił w lasach gospodarczych do trzech lat, mógł być w odniesieniu do lasów ochronnych skrócony do jednego roku.

ZAGOSPODAROWANIE LASÓW PAŃSTWOWYCH

Zasady zagospodarowania lasów państwowych zostały unormowane rozporządzeniem Prezydenta RP z 22 marca 1928 r. (1, 17). Przyjęte założenia podstawowe są analogiczne do przepisów o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności państwa (16).

Najbardziej istotne elementy rozporządzenia sprowadzają się do następujących punktów: 1) wszystkie grunty leśne powinny być utrzymywane stale pod uprawą leśną, 2) zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania może zarządzić minister rolnictwa jedynie w przypadkach przewidzianych w tym rozporządzeniu, a wynikających z potrzeb regulowania ustroju rolnego, zabezpieczenia interesu publicznego, wymogów zagospodarowania lasu oraz innych, jak np. nieopłacalność utrzymywania gruntów leśnych przestrzennie odosobnionych.

Podstawę zagospodarowania lasów stanowią plany urządzania, uwzględniające uzyskanie największego dochodu czystego z produkcji leśnej, przy założeniu, że produkcja ta dostosowana jest do potrzeb gospodarczych państwa. Poszczególne powierzchnie lasów państwowych mogą być uznane za lasy ochronne w przypadkach analogicznych jak dla lasów niepaństwowych, a także wtedy, gdy lasy te znajdują się na obszarze ochrony sanitarnej uzdrowisk i mają charakter użyteczności publicznej. Uznanie lasów państwowych za ochronne pociąga za sobą inne następstwa niż wymienione wyżej w stosunku do lasów niepaństwowych. Gospodarka w lasach państwowych uznanych za ochronne może ulec znacznym ograniczeniom.

Z lasów uznanych za ochronne ze względu na znaczenie przyrodniczo-naukowe mogą być tworzone rezerwaty, tj. obszary na których użytkowanie będzie całkowicie zaniechane.

Zarząd lasami państwowymi, z wyjątkiem lasów stanowiących własność instytucji, zakładów i przedsiębiorstw posiadających osobowość prawną, należy do ministra rolnictwa. Rada Ministrów może przekazać poszczególne tereny leśne pod zarząd innych ministrów w szczególnych przypadkach, a mianowicie: a) gdy do osiągnięcia specjalnych celów, nie wchodzących w zakres działania ministra rolnictwa, niezbędne jest korzystanie z produkcji na obszarze lasów państwowych, b) gdy korzystanie z poszczególnych obszarów leśnych przez władze wojskowe wymaga wyłączenia ich z zarządu władz cywilnych, c) gdy przekazanie lasów uza-

sadnione jest potrzebami stałego korzystania z nich przez społeczeństwo (np. w uzdrowiskach).

Korzystanie z zasobów leśnych przez inne działy administracji państwowej wymaga uchwały Rady Ministrów jedynie wówczas, gdy ogranicza przyjęty sposób zagospodarowania. Minister rolnictwa, który sprawuje zwierzchnie kierownictwo wszystkimi lasami państwowymi, może wydawać szczegółowe przepisy normujące sposób zagospodarowania w porozumieniu z właściwym ministrem, pod którego zarządem znajdują się w chwili obecnej lasy, jak również określić zakres kontroli technicznej realizacji planów urządzania gospodarstwa leśnego.

OCHRONA LASÓW I WŁASNOŚCI LEŚNEJ

Obowiązkowy nadzór i kontrolę nad wszystkimi lasami, nie wyłączając prywatnych, przez wyznaczone z ramienia Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych urzędy ochrony lasów postanowiono już w aktach prawnych z końca 1918 r. i z początkiem 1919 r. (10, 12). Częściowa zmiana tych przepisów nastąpiła w 1924 r. (23). Te regulacje prawne były kontynuacją ochrony lasów (głównie prywatnych wielkiej własności) przed zniszczeniem, prowadzonej już w okresie zaborów, bądź drogą wydawania aktów prawnych lub określonego regulowania warunków gospodarki leśnej przez państwa zaborcze, bądź też jako wynik różnych inicjatyw społeczeństwa polskiego (5, 7a). Dalszym przejawem działania na rzecz ochrony lasów i powierzchni leśnej oraz wpływu lasów na środowisko było wydanie ustawy o zalesieniu nieużytków (1, 24).

Ważnym aktem prawnym dotyczącym ochrony własności leśnej była ustawa z 1937 r. (1, 26) o szkodnictwie leśnym i polnym. Składa się ona z trzech części: I — przepisy materialne, II — przepisy procesowe i III — przepisy przejściowe i końcowe. Utraciły zatem moc obowiązującą dotychczasowe regulacje prawne zawarte m.in. w ustawach z 1878 r. o kradzieżach leśnych i z 1880 r. o policji polnej i leśnej (3, 7a) oraz w galicyjskiej ustawie lasowej z 1852 r. i z 1876 r. o ochronie własności polnej. Część dawnych przepisów została jednak utrzymana w mocy (1).

ORGANIZACJA LASÓW PAŃSTWOWYCH

Już w początku 1918 r. postanowiono (9), że sprawy leśnictwa należą do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Dóbr Koronnych¹⁾ i w tym resorcie pozostały one przez cały okres międzywojenny. W 1919 r. włączono lasy państwowe do zarządów dóbr państwowych (20), przewidując dalszy podział lasów na nadleśnictwa i leśnictwa oraz określając zakres działania i kompetencje osób kierujących tymi jednostkami. W 1920 r.

¹⁾ Kolejne nazwy tego resortu to: Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, Ministerstwo Rolnictwa, Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

wyłączono sprawy leśnictwa w okręgowe zarządy lasów państwowych (21), podległe Ministrowi za pośrednictwem Departamentu Leśnictwa (utworzono wówczas 4 ozlp: w Warszawie, Radomiu, Siedlcach i we Lwowie). Obowiązywała wówczas zasada (przyjęta z gospodarki leśnej państw zaborczych), że organy zarządzania na wszystkich szczeblach są budżetowane przez skarb państwa (2, 5, 8b).

Nowe koncepcje organizacji i zarządzania w lp znalazły wyraz w aktach prawnych wydanych w 1924 r. Pierwszą — krótkotrwałą, ostro krytykowaną przez leśników (2, 7b, 8b) i nieudaną — była próba zorganizowania lasów państwowych w formie przedsiębiorstwa z własnym statutem i osobowością prawną (14). Następnie organizacja administracji lasów państwowych została określona w rozporządzeniu Prezydenta z 30 grudnia 1924 r. (15), nowelizowanym w 1928 r. (18) i w latach późniejszych. Wymienione rozporządzenia (z 1924 i 1928 r.) normowały organizację administracji LP, zawierały fragmenty pragmatyki służbowej personelu, przepisy uposażeniowe oraz emerytalne. Zgodnie z rozporządzeniem z 1924 r. (15) sprawy gospodarki w lasach państwowych wydziela się w odrębną gałąź administracji państwowej, pod nazwą „administracji lasów państwowych” (alp), którą kieruje minister rolnictwa przez dyrekcje lasów państwowych i nadleśnictw. Po nowelizacji w 1928 r. (18), minister mógł powoływać również zarządy gospodarstw rolnych i rybackich, zakładów przemysłowych, transportowych i innych związanych z lasami, niezależnie od nadleśnictw. W tym układzie organizacyjnym minister rolnictwa sprawował zwierzchnie kierownictwo lasami państwowymi, nadzorował działalność zarządów lasów państwowych podporządkowanych innym ministrom, określał zasady gospodarki leśnej oraz normował czynności związane z administracją lasów państwowych. W rozporządzeniu określono zakres działania dyrekcji i nadleśnictw lasów państwowych, stopień ich podporządkowania, kompetencje poszczególnych ich organów. Administrację lasów państwowych oparto na zasadach samowystarczalności; wkład lasów państwowych do budżetu państwowego stanowiła suma czystego dochodu obliczona na podstawie planu finansowo-gospodarczego.

Na podstawie omawianego rozporządzenia z 1924 r., w początku 1925 r. wydane zostały rozporządzenia: Rady Ministrów o utworzeniu dyrekcji lasów państwowych (22) i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych o utworzeniu nadleśnictw w lasach państwowych (13).

Grudniowe rozporządzenie Prezydenta RP uregulowało wiele spraw organizacji lasów państwowych, ale miało też istotne braki (2, 8b), a mianowicie nie określało polityki gospodarczej (celów i zadań) gospodarki lasów państwowych, a także nie tworzyło centralnego organu zarządzania, wyłączonego — tak jak dlp i nadleśnictwa — z ogólnej administracji państwowej, sprowadzając Departament Leśnictwa (nie wymieniony w rozporządzeniu Prezydenta RP) do roli biura ministra rolnictwa do spraw leśnych.

Taka sytuacja prawna utrzymywała się przez kilka lat i była nowelizowana kolejnymi aktami prawnymi z lat 1928 (18), 1930 (19), 1936 (11) i 1937 (25), z których szczególne znaczenie miały: rozporządzenie Prezydenta RP z 1930 r. i dekret o państwowym gospodarstwie leśnym z 1936 r.

Rozporządzeniem z 3 grudnia 1930 r. (19) utworzona została Dyrekcja Naczelna Lasów Państwowych (DNLP) jako organ centralny służący Ministrowi Rolnictwa do kierowania administracją lasów państwowych. Na czele DNLP miał stać Dyrektor Naczelny Lasów Państwowych o dużych uprawnieniach, mianowany przez Prezydenta RP na wniosek Rady Ministrów. Rozporządzenie określało też podległość poszczególnych jednostek (dyrekcji lp — DNLP, nadleśnictw — dyrekcjom lp) oraz ich zakres działania i kompetencje, a także przewidywało tworzenie jednostek organizacyjnych szczególnych, podporządkowanych dlp lub bezpośrednio DNLP. Jednostkami szczególnymi mogły być np. zakłady przemysłowego przerobu drewna, kolejki leśne, wyłuszczenie nasion, a także placówki doświadczalne i naukowe (taką jednostką był od 1930 r. Zakład Doświadczalny Lasów Państwowych — podległy DLP w Warszawie, przekształcony w 1934 r. w Instytut Badawczy LP — podległy DNLP).

Dekret z 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (1, 11) stanowi syntezę przepisów zawartych w: 1) Rozporządzeniu Prezydenta RP z 30 grudnia 1924 r. (rozdz. 2, cz. I—III) o organizacji administracji lasów państwowych ze zmianami z 1928 r. (15, 18) i 2) Rozporządzeniu Prezydenta RP z 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych (17).

W dekrete zasługuje na uwagę nowe ujęcie zagadnień leśnych, a w szczególności:

1) określono używane do chwili obecnej pojęcie państwowego gospodarstwa leśnego pod nazwą Lasy Państwowe, precyzując co pgl obejmuje,

2) ogólna powierzchnia lasów i gruntów leśnych nie może ulec zmniejszeniu; w związku z tym będą nabywane prywatne lasy i grunty leśne oraz grunty nieleśne, których zalesienie leży w interesie państwa,

3) gospodarka ma być prowadzona planowo i racjonalnie, na zasadach ciągłości produkcji i trwałości użytkowania oraz najwyższej rentowności,

4) Lasy Państwowe prowadzić będą przerób drewna i innych płodów gospodarstwa leśnego w rozmiarach, jakich wymaga rentowność Lasów Państwowych,

5) Lasy Państwowe dokonują spisu i oszacowania całego majątku zarządzanego przez pgl, jego wartość ma stanowić kapitał zakładowy Lasów Państwowych,

6) Lasy Państwowe mogą uczestniczyć w spółkach akcyjnych i spółdzielniach, w których większość kapitału pochodzi z zarządzanego przez nie majątku, mogą też dokonywać operacji kredytowych w uzgodnieniu z ministrem skarbu i ministrem rolnictwa,

7) funkcjonariusze lasów państwowych stanowią odrębny od innych pracowników państwowych rodzaj służb; obowiązuje zatrudnienie na podstawie mianowania; przewidziano wydanie w drodze rozporządzenia przepisów o stosunku służbowym, uposażeniu oraz zaopatrzeniu emerytalnym.

Niektóre przepisy dekretu o pgl z 1936 r. (1, 11) zostały zmienione ustawą z 16 marca 1937 r. (25). Zmiany dotyczyły gospodarki finansowej, a w szczególności wpłat do skarbu państwa, zaciągania pożyczek oraz przekazywania nieruchomości związkom samorządowym. Godne podkreś-

lenia jest następujące stwierdzenie: „(...) przenoszenie kredytów oraz zwiększenie ustalonych w planie dochodów nie może naruszać planu użytkowania ustalonego przez izby ustawodawcze”.

ZAKOŃCZENIE

Z perspektywy półwiecza bilans ustawodawstwa leśnego okresu międzywojennego można ocenić pozytywnie. Unormowano zagospodarowanie lasów nie stanowiących własności państwa i lasów państwowych, a w wyniku kolejnych doskonaień utworzono sprawne organizacyjnie i zapewniające intensywną gospodarkę „państwowe gospodarstwo leśne”. Stworzono też podstawy prawne ochrony lasów prywatnych (z pominięciem drobnej własności) przed dewastacyjną gospodarką, ale w ówczesnych warunkach ustrojowych nie zawsze było to realizowane w praktyce. Doskonalenie ustawodawstwa leśnego było procesem ciągłym i trwało prawie przez cały omawiany okres.

Z Zakładu Ekonomiki i Organizacji
Przedsiębiorstw Leśnych
Instytutu Badawczego Leśnictwa
w Warszawie

LITERATURA

1. Ludziński M., Michalski T.: Polskie ustawodawstwo leśne. Warszawa: Inst. Wyd. „Kolumna” 1949.
2. Schabiński S.: Rozwój organizacyjno-gospodarczy lasów państwowych w latach 1918—1939. Od urzędu leśnego do państwowego gospodarstwa leśnego zintegrowanego z przerobem i zbytem drewna. Dokumentacja. Warszawa: IBL 1986.
3. Stankiewicz E.: Polskie prawodawstwo leśne. Wyd. 3 popr. i uzup. Warszawa: PWRiL 1971.
4. Ustawa lasowa, ustawy łowieckie i ustawa o ochronie własności polnej, z dodaniem odnośnych ustaw, rozporządzeń i objaśnień. Lwów 1887.
5. Więcko E.: Lasy i przemysł leśny w Polsce. Warszawa: PWRiL 1960.
6. Zagospodarowanie lasów nie stanowiących własności Państwa (rozporządzenie z 24.VI.1927 r., uzupełnione rozporządzeniem z 1.VII.1927 r. i zmienione rozporządzeniem z 25.II.1928 r. oraz pozostałe w mocy części ustawy lasowej z 3.XII.1852 r.). Miejsce Piastowe: Wyd. Tow. św. Michała Arch. 1932.
7. Zbiorowa: Dzieje lasów, leśnictwa i drzewnictwa w Polsce. Warszawa: PWRiL 1965.
- a. Zabko-Potopowicz A.: Ustawodawstwo leśne i ochrona lasów (od połowy XIX wieku do I wojny światowej);
- b. Molenda T.: Ustawodawstwo leśne (w okresie międzywojennym).
8. Zbiorowa: Twórcy i organizatorzy leśnictwa polskiego na tle jego rozwoju. Warszawa: PWN 1974.

- a. Szkiłładź F.: Podstawowe założenia polityki leśnej w Polsce międzywojennej i jej inspiratorzy;
- b. Szkiłładź F.: Lasy państwowe i ich czołowi administratorzy (w okresie międzywojennym).
9. Dekret Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelných w Królestwie Polskim, z dnia 3 stycznia 1918 r. Dziennik Praw Królestwa Polskiego 1918 nr 1 poz. 1.
10. Dekret w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów, z 16 stycznia 1919 r. Dziennik Praw Państwa Polskiego 1919 nr 8 poz. 117.
11. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym. DzU 1936 nr 21 poz. 130.
12. Postanowienie Rady Ministrów w przedmiocie ochrony i użytkowania lasów, z dnia 30 grudnia 1918 r. Dziennik Praw Państwa Polskiego 1919 nr 3 poz. 86.
13. Rozporządzenie Ministra Roln. i Dóbr Państwowych z 27.I.1925 r. o utworzeniu nadleśnictwa w lasach państwowych. Las Pol. 1925 nr 4.
14. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 czerwca 1924 r. o statucie przedsiębiorstwa „Polskie Lasy Państwowe”. DzU 1924 nr 56 poz. 570.
15. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych. DzU 1924 nr 119 poz. 1079.
16. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności państwa. DzU 1927 nr 57 poz. 504.
17. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. o zagospodarowaniu lasów państwowych. DzU 1928 nr 36 poz. 336.
18. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. zmieniające rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych. DzU 1928 nr 38 poz. 373.
19. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. o organizacji administracji lasów państwowych. DzU 1930 nr 86 poz. 661.
20. Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych, z dnia 11 maja 1919 r. Dziennik Praw Państwa Polskiego 1919 nr 41 poz. 301.
21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1920 r. w przedmiocie organizacji i zakresu działania okręgowych zarządów lasów państwowych. DzU 1920 nr 114 poz. 753.
22. Rozporządzenie Rady Ministrów z 16.I.1925 r. o utworzeniu dyrekcji lasów państwowych. Las Pol. 1925 nr 3.
23. Ustawa z dnia 14 listopada 1924 r. o częściowej zmianie dekretu z dnia 16 stycznia 1919 r. w przedmiocie organizacji urzędów ochrony lasów. DzU 1924 nr 106 poz. 958.
24. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o zalesieniu niektórych nieużytków. DzU 1936 nr 56 poz. 406.
25. Ustawa z dnia 16 marca 1937 r. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 września 1936 r. o państwowym gospodarstwie leśnym. DzU 1937 nr 21 poz. 130.
26. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym. DzU 1937 nr 30 poz. 224.

Praca wpłynęła do Komitetu Redakcyjnego 24 maja 1988 r.

Краткое содержание

После возрождения в 1918 г. самостоятельного польского государства, сначала обязывали в области лесного хозяйства разные юридические права оккупационных государств, в основном с конца XIX века. Постепенно они отменялись, по мере разработки единых польских правил. Рассмотрены изданные в междувоенный период юридические акты высокого ранга (законы, декреты и распоряжения Президента Польской Республики, которые отвечали декретам, изредка также другие правила) относительно: а) ведения лесного хозяйства в негосударственных лесах, б) ведения лесного хозяйства в государственных лесах, в) охраны лесов и лесной собственности и г) организации государственных лесов.

Баланс совершенствования лесного законодательства можно оценить положительно, особенно в отношении государственных лесов. Охрана частных лесов (за исключением лесов мелкой собственности) от неправильного ведения хозяйства, в тех условиях, не всегда была возможна.

Summary

After the revival of the independent Polish State in 1918, various laws of the invader states, mostly from the end of XIXth century, were at first in force, in the field of forest economy. They were gradually annuled, as uniform regulations were elaborated. In the paper, the authors discussed issued in the period between the two Wars legal regulations of high rank (laws, decrees and ordinances of the President of the Polish Republic, being equivalent with decrees, as well as some other regulations) concerning: (a) management in forest not belonging to the State, (b) management in State-owned forests, (c) protection of forests and forest pro- especially as the State-owned forests are concerned.

The result of improvement of forest legislation can be positively estimated, especially as the State-owned forests are concerned.

The protection of private forests (forests of small property were left out of account) against wrong management was in these conditions not always possible.